

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 - 984/09.06.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия **код 542040 Моделиер-технолог на облекло**, специалност **код 5420402 Конструирание, моделиране и технология на облекло от кожи** от професионално направление **код 542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
Професия	542040	МОДЕЛИЕР-ТЕХНОЛОГ НА ОБЛЕКЛО
Специалност	5420402	КОНСТРУИРАНЕ, МОДЕЛИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБЛЕКЛО ОТ КОЖИ

Утвърдена със Заповед № РД 09 - 984/09.06.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **542040 Моделиер-технолог на облекло**, специалност **5420402 Конструирание, моделиране и технология на облекло от кожи**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация (Наредба № 22 от 6.11.2003 г. за придобиване на квалификация по професия **Моделиер-технолог на облекло**, изд. ДВ, бр. 10 от 06.02.2004 г.).

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.

- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.

- 3. Система за оценяване.**

- 4. Препоръчителна литература.**

- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Конструирание, моделиране и технология на пола от лицева кожа (по снимка, рисунка, скица или модел по еталон)

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, задна част, хастар, монтаж и довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни принципи за осъществяване на ефективни бизнес-комуникации във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Размножете по размер задната част на пола от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:</i>	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните принципи на ефективните бизнес-комуникации във фирмите.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2: Конструирание, моделиране и технология на дамски панталон от лицева кожа по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостното изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, задна част, хастар, монтаж и довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Вътрешнофирмена комуникация в съвременната бизнес-среда;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст предната част на дамски панталон от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основната вътрешнофирмена комуникация.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3: Конструирание, моделиране и технология на мъжки панталон от лицева кожа. по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, задна част, хастар, монтаж и довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Комуникациите във фирмата и връзките ѝ с външната среда в съвременните условия;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст задната част на мъжки панталон от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава комуникациите във фирмата и връзките ѝ с външната среда.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4: Конструирание, моделиране и технология на дамска жилетка от лицева кожа по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, задна част, хастар, монтаж и довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни бариери в общуването и възможности за преодоляването им;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по размер страничен детайл от предната част на дамска жилетка от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните бариери в общуването и възможностите за преодоляването им.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5: Конструирание, моделиране и технология на мъжка жилетка от лицева кожа по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни качества и умения на предприемача във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по размер долен детайл от гръб на мъжка жилетка от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните качества и умения на предприемача във фирмата.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6: Конструирание, моделиране и технология на дамско яке от лицева кожа по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Предприемачеството като процес – основни елементи и фактори на влияние;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по размер платката от гръба на дамско яке от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава предприемачеството като процес и основните му елементи и фактори на влияние.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7: Конструирание, моделиране и технология на мъжко яке от лицева кожа по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Иновацията – основен елемент на предприемачеството. Видове иновации. Предложение за иновация в шевното производство;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст ръкава на мъжко яке от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните елементи на предприемачеството и видовете иновации.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8: Конструирание, моделиране и технология на дамско палто от лицева кожа по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни предприемачески стратегии;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст страничен детайл от гръба на дамско палто от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните основните предприемачески стратегии.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9: Конструирание, моделиране и технология на мъжко палто от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Предприемачеството като процес – основни елементи и фактори на влияние;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст предната част на мъжко палто от лицева кожа.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава предприемачеството като процес, неговите основни елементи и факторите на влияние.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10: Конструирание, моделиране и технология на дамска жилетка от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни принципи за осъществяване на ефективни бизнес-комуникации във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по размер предната част на дамска жилетка от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните принципи на ефективните бизнес-комуникации във фирмата.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11: Конструирание, моделиране и технология на мъжка жилетка от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Вътрешнофирмена комуникация в съвременната бизнес-среда;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по размер долен детайл от гръба на мъжка жилетка от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава вътрешнофирмените комуникации в съвременната бизнес-среда.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12: Конструиране, моделиране и технология на дамско болеро от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон)

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчисляване на конструкцията;
- Чертаене на основна конструкция в М 1:5 и правене на моделна разработка;
- Избиране на подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационните им качества;
- Разработване на технологичната последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, трашене, подлепване, закрепване на ленти, изработване на малки детайли, предна част, гръб, хастар, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Комуникациите във фирмата и с външната среда в съвременни условия;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст долен детайл от предната част на дамско болеро от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните комуникации във фирмата и с външната среда.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13: Конструирание, моделиране и технология на мъжко кожухче от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчислява конструкцията;
- Чертае основна конструкция М1:5 и прави моделна разработка;
- Избира подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационни качества;
- Описва модела и разработва технологична последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, престригване, подлепване, изработване на малки детайли, предна част, гръб, монтаж, довършителни операции)
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни бариери в общуването – възможности за преодоляването им;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст гръба на мъжко кожухче от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните бариери в общуването, както и възможностите за преодоляването им.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14: Конструирание, моделиране и технология на дамско яке от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

- **План-тезис:**
- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчислява конструкцията;
- Чертае основна конструкция М1:5 и прави моделна разработка;
- Избира подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационни качества;
- Описва модела и разработва технологична последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, престригване, подлепване, изработване на малки детайли, предна част, гръб, монтаж, довършителни операции)
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни качества и умения, необходими на предприемача във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст гръба на дамско яке от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните качества и умения на предприемача във фирмата.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15: Конструирание, моделиране и технология на мъжко яке от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчислява конструкцията;
- Чертае основна конструкция М1:5 и прави моделна разработка;
- Избира подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационни качества;
- Описва модела и разработва технологична последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, престригване, подлепване, изработване на малки детайли, предна част, гръб, монтаж, довършителни операции)
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Предприемачеството като процес – основни елементи и фактори на влияние;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по размер гръба на мъжко яке от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава предприемачеството като процес и основните му елементи и фактори на влияние.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 16: Конструирание, моделиране и технология на дамски блузон от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчислява конструкцията;
- Чертае основна конструкция М1:5 и прави моделна разработка;
- Избира подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационни качества;
- Описва модела и разработва технологична последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, престригване, подлепване, изработване на малки детайли, предна част, гръб, ръкав, яка, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Иновацията – основен елемент на предприемачеството. Видове иновации. Предложение за иновация в шевното производство;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст ръкава на дамски блузон от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните елементи на предприемачеството и видовете иновации.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17: Конструирание, моделиране и технология на мъжка полушуба от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчислява конструкцията;
- Чертае основна конструкция М1:5 и прави моделна разработка;
- Избира подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационни качества;
- Описва модела и разработва технологична последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, престригване, подлепване, изработване на малки детайли, предна част, гръб, ръкав, яка, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Основни предприемачески стратегии;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст на гръба на мъжка полушуба от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните предприемачески стратегии.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18: Конструирание, моделиране и технология на дамско палто от кожухарски велур (тула) по снимка, рисунка, скица или модел по еталон

План-тезис:

- Изготвяне на техническа рисунка на модела, на която да са показани всички конструктивни елементи и декоративни шевове;
- Изчислява конструкцията;
- Чертае основна конструкция М1:5 и прави моделна разработка;
- Избира подходящи материали в зависимост от физико-химичните и експлоатационни качества;
- Описва модела и разработва технологична последователност на операциите за цялостно изработване на изделието (скрояване, престригване, подлепване, изработване на малки детайли, предна част, гръб, ръкав, яка, монтаж, довършителни операции);
- Видове шевни машини, съоръжения и инструменти, използвани при изработване на изделието;
- Вътрешнофирмена комуникация в съвременната бизнес среда;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Размножете по ръст гръба на дамско палто от кожухарски велур.

Дидактически материали: Скица/снимка/рисунка/еталон на модела, изчислителни таблици, паус и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18:	Максимален брой точки
1. Прави техническа рисунка на модела.	5
2. Изчислява конструкцията.	8
3. Чертае основната конструкция и прави моделна разработка.	10
4. Избира подходящи материали.	5
5. Разработва технологичната последователност на операциите.	9
6. Изброява необходимите машини, съоръжения и инструменти.	7
7. Познава основните вътрешнофирмени комуникации.	3
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия за труд и опазване на околната среда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетенции на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в **изработване на шевно изделие по индивидуално практическо задание**. За изпълнението му се извършва предварително скрояване на шевното изделие.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се съставят в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността разработва критерии за оценяване и съответните показатели. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията **Моделиер-технолог на облекло**.

Пример:

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси мален брой точки	Те жест
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>	<i>1.1. Избира и използва правилно по време на изработване на изпитното задание лични предпазни средства; 1.2. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работата и реагира по подходящ начин; 1.3. Съобразява дейността си с изискванията за опазване на околната среда; 1.4. Не застрашава живота и здравето – своя и на околните, при изпълнение на изпитното задание; 1.5. Умее безопасно да работи с машините и на работното място.</i>		<i>да/не</i>

2.	Ефективна организация на работното място.	2.1. Рационално подрежда инструментите, които използва; 2.2. Целесъобразно употребява материалите.	5 5	10
3.	Самостоятелност при изпълнение на задачата.	3.1. Проявява самостоятелност при вземането на решения във връзка с изпълнението на изпитната задача; 3.2. Без помощ извършва необходимите операции за изработване на изделието; 3.3. Изпълнява задачата в необходимия срок.	4 4 2	10
4.	Изпълнение на съответните операции при изработване на изделието.	4.1. Правилно подбира материалите, необходими за изпълнение на изпитната работа; 4.2. Спазва нормативните изисквания при изпълнение на трудовите дейности, необходими за качествено изпълнение на заданието; 4.3. Изработва изделие, което е в съответствие със изискванията на стандартите.	5 15 5	20
5.	Спазване технологичната последователност.	5.1. Знае необходимата технологична последователност на операциите в процеса на работа; 5.2. Спазва правилния ред на работните процеси при изпълнение на заданието;	5 10	15
6.	Качество на готовото изделие.	Крайното изделие съответства на изискваните технически параметри.		5
Общ брой точки				60

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията **Моделierer-технолог на облекло**.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Рангелов, Р. Конструиране на коженото и кожухарско облекло. Техника, 1977.
2. Петров, Х. Конструиране на облеклото. Техника, 2005.
3. Кръстева, Н. Технология на облекло от кожи. Техника, 1992.
4. Миленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд. Нови знания, 2001.
5. Стоянова, Е. Материалознание. Техника, 2000.
6. Билева, Д. Наръчник за кожухарската промишленост. Техника, 1980
7. Трифонов, К. Шевни машини и съоръжения. Техника, 1988.
8. Трифонов, К. Шевни машини и съоръжения. Техника, 1999.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. П. Костова – Професионална гимназия по текстилни и кожени изделия, гр. София
2. Н. Кръстева – Професионална гимназия по текстилни и кожени изделия, гр. София
3. В. Алексиева – Професионална гимназия по текстилни и кожени изделия, гр. София

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 542040 Моделиер-технолог на облекло

**специалността 5420402 Конструирание, моделиране и технология
на облекло от кожа**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....

.....

Приложна задача:

.....

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 542040 Моделиер-технолог на облекло

**специалността 5420402 Конструирание, моделиране и технология
на облекло от кожа**

Индивидуално практическо задание №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)